

МІНІСТЕРСТВО З ПИТАНЬ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

Н А К А З

27.06.2008 N 190

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
7 жовтня 2008 р.
за N 936/15627

**Про затвердження Правил користування системами
централізованого комунального водопостачання
та водовідведення в населених пунктах України**

*{ Із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства
регіонального розвитку, будівництва
та житлово-комунального господарства
N 131 (з0557-12) від 27.03.2012
N 541 (з1895-12) від 24.10.2012 }*

На виконання Плану заходів, спрямованих на реалізацію пріоритетів діяльності Кабінету Міністрів України у 2008 році, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.02.2008 N 383-р (383-2008-р), **Н А К А З У Ю:**

1. Затвердити Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України (далі - Правила), що додаються.

2. Керівникам Міністерства житлово-комунального господарства Автономної Республіки Крим, структурних підрозділів з питань житлово-комунального господарства обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій довести ці Правила до відома підприємств водопровідно-каналізаційного господарства.

3. Визнати такими, що втратили чинність, наказ Держжитлокомунгоспу від 01.07.94 N 65 (з0165-94) "Про затвердження Правил користування системами комунального водопостачання та водовідведення у містах і селищах України", зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22.07.94 за N 165/374, та наказ Держжитлокомунгоспу від 02.12.92 N 67 "Про порядок видачі технічних умов на підключення споживачів до систем господарсько-питного водопостачання і каналізації".

4. Управлінню водопровідно-каналізаційного господарства (В.П.Рудий) разом з Юридичним відділом (І.І.Крилова) подати цей наказ на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому порядку.

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра О.В.Мазурчака.

Міністр

О.Ю.Кучеренко

ПОГОДЖЕНО:

Заступник Міністра з питань
житлово-комунального господарства
України

І.В.Запарна

Голова державного комітету
України по водному господарству

В.А.Сташук

Заступник Міністра України з питань
надзвичайних ситуацій та у справах
захисту населення від наслідків
Чорнобильської катастрофи

В.Третяков

Голова Державного комітету
України з питань технічного
регулювання та споживчої політики
(Держспоживстандарт України)

Л.В.Лосюк

В.о. Першого заступника Міністра
охорони здоров'я України,
головного державного санітарного
лікаря України

А.М.Пономаренко

Перший заступник Голови
Антимонопольного комітету України

О.І.Мельниченко

Голова Державного комітету
України з питань регуляторної
політики та підприємництва

К.О.Ващенко

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Мінжитлокомунгоспу
27.06.2008 N 190

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
7 жовтня 2008 р.
за N 936/15627

ПРАВИЛА
користування системами централізованого
комунального водопостачання та водовідведення
в населених пунктах України

*{ Нумерацію розділів арабськими цифрами замінено
нумерацією римськими цифрами згідно з Наказом
Міністерства регіонального розвитку, будівництва
та житлово-комунального господарства N 131
(з0557-12) від 27.03.2012 }*

I. Загальні положення

1.1. Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України (далі - Правила) визначають порядок користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення населених пунктів України.

Ці Правила є обов'язковими для всіх юридичних осіб незалежно від форм власності і підпорядкування та фізичних осіб-підприємців, що мають у власності, господарському віданні або оперативному управлінні об'єкти, системи водопостачання та водовідведення, які безпосередньо приєднані до систем централізованого комунального водопостачання та водовідведення і з якими виробником укладено договір на отримання питної води, скидання стічних вод.

1.2. Терміни, що вживаються в цих Правилах:

Баланс водоспоживання та водовідведення - співвідношення між фактично використаними обсягами води з усіх джерел водопостачання та обсягами стічних вод, що відводяться за визначений термін.

Випуск водовідведення - трубопровід від будинку або споруди до першого колодязя дворової або внутрішньоквартальної мережі або трубопровід від останнього колодязя внутрішньомайданчикових мереж підприємства до відомчої або централізованої мережі водовідведення.

Виробник послуг централізованого водопостачання та водовідведення - суб'єкт господарювання, що виробляє або створює послуги з централізованого водопостачання та водовідведення (далі - виробник).

Внутрішньоквартальна водопровідна мережа - трубопроводи, прокладені всередині житлового кварталу, до яких приєднуються водопровідні вводи споживачів.

Внутрішньоквартальна мережа водовідведення - мережа, прокладена всередині житлового кварталу, яка з'єднує випуски групи будинків або будівель кварталу в цілому.

Водопровідний ввід - трубопровід від розподільчої (внутрішньоквартальної або вуличної) мережі до зовнішньої стіни будинку або межі території об'єкта з колодязем і запірною арматурою у місці приєднання до водопровідної мережі.

Вузол обліку - комплект засобів виміральної техніки, занесених до Державного реєстру виміральної техніки, що призначені для вимірювання і реєстрації результатів вимірювання та обладнання для влаштування вузла відповідно до вимог нормативних документів.

Вулична мережа водовідведення - трубопроводи, прокладені вздовж вулиць, провулків, набережних тощо.

Вуличний водорозбір (водорозбірна колонка) - пристрій для розбору питної води безпосередньо з водопровідної мережі в місцях колективного водокористування.

Дворова мережа водовідведення - мережа, розташована в межах однієї дворової ділянки, яка з'єднує випуски з окремих будівель.

Замовник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення - споживач або суб'єкт господарювання, який має намір здійснити будівництво або реконструкцію об'єкта будівництва (далі - об'єкт будівництва) з подальшим його приєднанням до систем централізованого водопостачання та водовідведення. { Абзац дванадцятий пункту 1.2 розділу I в редакції Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства N 541 (з1895-12) від 24.10.2012 }

Контрольна проба - проба стічних вод споживача (субспоживача), відібрана з контрольного колодязя з метою визначення складу стічних вод, що відводяться у централізовану мережу водовідведення.

Межа балансової належності - лінія розподілу елементів систем водопостачання та водовідведення і споруд на них між власниками або користувачами.

Нераціональне використання - використання питної води понад встановлені галузеві технологічні нормативи.

Режим відпущення (одержання) питної води - гарантований обсяг питної води згідно з договором в обумовлений термін на потреби споживачу.

Субспоживач - суб'єкт господарювання, який одержує воду з комунальної водопровідної мережі або скидає стічні води в комунальну мережу водовідведення через мережі споживача.

Технічні умови - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, які повинні відповідати його розрахунковим параметрам, зокрема щодо водопостачання, водовідведення. { Абзац вісімнадцятий пункту 1.2 розділу I в редакції Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства N 541 (з1895-12) від 24.10.2012 }

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному у Законі України "Про житлово-комунальні послуги" (1875-15).

1.3. Виробник обслуговує вуличні, квартальні та дворові мережі водопостачання та водовідведення, споруди і обладнання, а також технологічні прилади й пристрої на них, які перебувають у нього на балансі або на які є відповідний договір на обслуговування із споживачем.

1.4. Приймання стічних вод від підприємств, установ, організацій до системи централізованого водовідведення здійснюється відповідно до Правил приймання стічних вод підприємств у комунальні та відомчі системи каналізації населених пунктів України (з0403-02), затверджених наказом Держбуду від 19.02.2002 N 37 (з0402-02), зареєстрованих у Мін'юсті 26.04.2002 за N 403/6691, а також місцевих правил приймання стічних вод підприємств у систему каналізації населеного пункту.

1.5. Водопровідні вводи державного житлового фонду, житлово-будівельних кооперативів (далі - ЖБК), а також об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (далі - ОСББ), усі магістральні й розподільчі внутрішньоквартальні мережі централізованого водопостачання, а також вуличні водорозбірні колонки, призначені для колективного водокористування, окремо розташовані підвищувальні насосні станції холодного водопостачання, артезіанські свердловини передаються за згодою власника згідно з відповідними рішеннями органів місцевого самоврядування на баланс виробника для подальшої експлуатації.

1.6. За стан водопровідних мереж, які проходять у технічних підвалах і до яких приєднані внутрішньобудинкові мережі, є відповідальними підприємства та організації, у яких вони перебувають на балансі.

1.7. Водопровідні вводи до теплових пунктів (далі - ТП), котелень, окремо побудованих насосних станцій для підвищення тиску, а також розподільчі мережі від цих об'єктів експлуатують підприємства, на балансі яких перебувають ці об'єкти. Водопровідні вводи до об'єктів, що належать до комунальної власності територіальної громади, та розподільчі мережі холодного водопостачання від них до зовнішнього зрізу будівель експлуатують виробники.

Експлуатацію мереж холодного водопостачання в межах ТП та котелень здійснюють організації, на балансі (в управлінні) яких вони перебувають.

1.8. Виробник відповідає за технічний стан мереж гарячого водопостачання тільки у разі перебування таких мереж у нього на балансі.

1.9. Межею вуличної мережі водовідведення, яку обслуговує виробник, є контрольний колодязь на ній включно, а межею дворової мережі водовідведення – перший від будинку колодязь включно.

1.10. У випадку відсутності контрольного колодязя на випуску водовідведення межею будинкової мережі є її приєднання до вуличної мережі.

1.11. Якщо мережі водопостачання та водовідведення, що належать виробнику, проходять по земельній ділянці, переданій на правах власності або користування суб'єкту господарювання, останні не повинні протидіяти ліквідації течі та усуненню інших пошкоджень мереж на цих ділянках.

II. Договірні відносини між виробниками та споживачами

2.1. Договірні відносини щодо користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення здійснюються виключно на договірних засадах відповідно до Законів України "Про питну воду та питне водопостачання" (2918-14) та "Про житлово-комунальні послуги" (1875-15).

2.2. Істотні умови договору між виробником та споживачем послуг з централізованого водопостачання та водовідведення визначаються відповідно до Закону України "Про житлово-комунальні послуги" (1875-15).

2.3. На період, необхідний споживачу для виконання погоджених з виробником заходів щодо раціонального використання питної води та зменшення обсягів скидання стічних вод і забруднювальних речовин, виробником можуть бути встановлені споживачеві тимчасові умови приймання стічних вод, зазначені в договорі.

III. Розрахунки за відпущену питну воду та приймання стічних вод

3.1. Розрахунки за спожиту питну воду та скид стічних вод здійснюються на основі показів засобів обліку.

3.2. Водокористування вважається безобліковим, якщо споживач самовільно приєднався до систем централізованого комунального водопостачання та водовідведення або самовільно користується ними.

3.3. У разі безоблікового водокористування виробник виконує розрахунок витрат води за пропускною спроможністю труби вводу при швидкості руху води в ній 2,0 м/сек та дією її повним перерізом протягом 24 годин за добу.

3.4. Розрахунковий період при безобліковому водокористуванні встановлюється з дня початку такого користування. Якщо термін початку безоблікового водокористування виявити неможливо,

розрахунковий період становить один місяць.

3.5. В окремих випадках (сезонне водоспоживання, недоцільність установки засобів обліку тощо) розрахунок витрат води споживачами, що не мають засобів обліку, за розрахунковий період за погодженням з виробником здійснюється за нормативами питного водоспоживання, затвердженими у встановленому порядку.

3.6. Оплата споживачами за скид промислових стічних вод здійснюється згідно з Інструкцією про встановлення та стягнення плати за скид промислових та інших стічних вод у системи каналізації населених пунктів, затвердженою наказом Держбуду від 19.02.2002 N 37 (з0402-02), зареєстрованою в Мін'юсті 26.04.2002 за N 402/6690.

3.7. Розрахунки за спожиту питну воду та скид стічних вод здійснюються усіма споживачами щомісячно відповідно до умов договору.

3.8. У разі запланованих змін у діяльності споживачів, якщо вони ведуть до зміни обсягів спожитої питної води та скиду стічних вод, споживачі в місячний строк до моменту виникнення змін надають виробнику заяву та відповідні документи для одержання додаткових технічних умов та внесення змін у договір.

3.9. Рахунки за воду і за скидання стічних вод до мережі водовідведення виписуються виробником споживачам. Якщо субспоживач має особисті рахунки, то він розраховується за питну воду та скидання стічних вод з виробником. Розподіл суми рахунку між субспоживачами, на яких не відкрито окремих особових рахунків, здійснюється споживачами самостійно. У випадках, коли засоби обліку на вводах субспоживачів відсутні, розрахунки за воду проводяться за нормами водоспоживання, при цьому обсяг стічних вод, які належать до сплати, дорівнює обсягу водоспоживання.

3.10. Споживачі, що передають об'єкт централізованого водопостачання та водовідведення на баланс новому балансоутримувачу або власнику, повинні в семиденний термін після передачі повідомити про це виробника. Новий балансоутримувач також у семиденний термін після прийняття об'єкта повинен письмово повідомити виробника про прийняття на себе зобов'язань щодо водокористування та водовідведення і оформлення договору.

3.11. Витрати, пов'язані з відключенням і можливою ліквідацією пристроїв (споруд), які самовільно зведені і приєднані до систем централізованого водопостачання та водовідведення, підлягають відключенню від цих систем, оплачуються їх власником.

3.12. Плата за воду, яка використовується на поливання дворів, вулиць, зелених насаджень, газонів, прибирання громадських і дворових туалетів тощо, сплачується споживачами (субспоживачами) відповідно до показів засобів обліку води або норм водоспоживання.

Витрати води в громадських туалетах сплачуються споживачем, на балансі якого вони перебувають.

Витрати води для поливання прибудинкових територій визначаються на підставі показів засобів обліку, встановлених на поливальних трубопроводах, або згідно із чинними нормами водоспоживання.

3.13. Суб'єкти господарювання, у яких теплові пункти

(котельні) перебувають на балансі або яким вони передані в управління, повне господарське відання, користування, концесію, здійснюють розрахунки з виробником на основі укладених договорів за весь обсяг питної води, яка відпущена з систем водопостачання і використана на потреби гарячого водопостачання та інші потреби, а також розраховуються за власний обсяг водовідведення.

Обсяг питної води, поданої до теплових пунктів (котельень), фіксується засобами обліку, які встановлені на межі балансової належності.

Обсяг гарячого водопостачання, переданий споживачам виконавцем послуг з постачання гарячої води, ураховується в загальному обсязі стічних вод споживачів і оплачується ним за договором з виробником на підставі показів засобів обліку або в порядку, обумовленому договором.

3.14. У разі відсутності у споживача засобів обліку на каналізаційних випусках кількість стічних вод визначається за кількістю води, що надходить з мереж централізованого водопостачання та з інших джерел.

3.15. Споживачі, що мають власні водозабори і скидають стічні води до мереж централізованого водовідведення, при відсутності засобів обліку стічних вод подають виробнику дані про об'єм та показники якості стічних вод відповідно до умов договору.

У випадку ненадання споживачами інформації про обсяг стічних вод плата нараховується за визначеними обсягами водовідведення, зазначеними у договорі.

3.16. Якщо споживачі мають власні водозабори і у визначений строк не надіслали даних про обсяги скиду стічних вод до мереж водовідведення за попередній місяць або надіслали недостовірні дані щодо обсягів скиду, виробник відповідно до умов договору здійснює розрахунок оплати за скид стічних вод за розрахунками попереднього місяця або за пропускнуою спроможністю відповідних мереж споживачів. При цьому виробник має право зробити перерахунок за період подання споживачами недостовірних даних в межах строку позовної давності.

3.17. Вода, що використовується на поливання вулиць та зелених насаджень населених пунктів, заповнення водойм і заливання ковзанок, в розрахунках за стічні води не враховується при наявності засобу обліку на водопровідному трубопроводі, що подає воду на ці потреби.

У разі наявності додаткового джерела не питного водопостачання поливати вулиці та зелені насадження питною водою не допускається.

3.18. При відсутності засобів обліку у випадках перерв у водопостачанні тривалістю понад 6 годин на добу при цілодобовому водопостачанні або більше трьох діб на місяць у разі подачі води за добовим графіком розрахунок за відпущену воду здійснюється за нормативами водопоспоживання, які перераховуються на фактичний час подачі води.

Факт відсутності питної води встановлюється споживачами та представниками виробника і фіксується відповідним актом.

IV. Приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення

4.1. Для приєднання до систем централізованого

водопостачання та водовідведення замовнику таких послуг надаються технічні умови. Форма технічних умов наведена в додатку 1 до цих Правил.

Для одержання технічних умов замовник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення подає до виробника таких послуг:

заяву;

опитувальний лист за формою згідно з додатком 2;

ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території.

Технічні умови мають містити графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж та місць приєднання до них об'єкта будівництва.

Виробник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення видає замовнику технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви з урахуванням потужностей споруд та пропускної спроможності мереж систем централізованого водопостачання та водовідведення, із зазначенням умов для проектування вводу: місця приєднання, місця розташування водомірного вузла, умов для влаштування проміжного резервуара і насосів - підвищувачів тиску.

{ Пункт 4.1 розділу IV в редакції Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства N 541 (з1895-12) від 24.10.2012 }

4.2. Вартість послуг з надання технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення визначається на підставі обґрунтованих трудовитрат та вартості одного людино-дня.

{ Пункт 4.2 розділу IV в редакції Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства N 541 (з1895-12) від 24.10.2012 }

4.3. Забороняється будь-яке самовільне приєднання об'єктів водоспоживання до діючих систем централізованого водопостачання та водовідведення (включаючи приєднання до будинкових вводів, внутрішньобудинкових мереж або до мереж споживачів).

{ Пункт 4.3 розділу IV в редакції Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства N 541 (з1895-12) від 24.10.2012 }

4.4. Виконання технічних умов є обов'язковим при розробленні проектів на об'єкти будівництва.

{ Пункт 4.4 розділу IV в редакції Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства N 541 (з1895-12) від 24.10.2012 }

4.5. З'єднання системи водопостачання об'єкта, який підключений до системи централізованого питного водопостачання, з водопроводами, які підключені до власних джерел водопостачання, можливо за погодженням із виробником.

Засувки, встановлені на лініях, що з'єднують зазначені водопроводи, не можуть розглядатися як роз'єднувачі, у зв'язку з чим між ними має бути наявний видимий розрив.

З'єднання таких водопроводів може здійснюватись у разі недостатньої потужності централізованого водопроводу з місцевих джерел за узгодженням з виробником і територіальними органами держсанепідемслужби та при встановленні засувок, опломбованих у закритому положенні виробником.

4.6. Технічний нагляд за будівництвом та приймання споруд в експлуатацію здійснюються згідно з Порядком прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 року N 461 (461-2011-п).

{ Пункт 4.6 розділу IV із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства N 541 (з1895-12) від 24.10.2012 }

4.7. Приєднання мереж водопостачання та водовідведення субспоживачів до мереж споживачів здійснюється згідно з порядком, наведеним у пунктах 4.1-4.6 цих Правил.

4.8. Виробник узгоджує приєднання водопровідних вводів субспоживачів до водопровідних мереж споживачів за умови наявності згоди споживачів.

4.9. Каналізаційні випуски стічних вод до міської мережі водовідведення повинні бути обладнані запломбованими запірними пристроями. У разі їх відсутності споживач в узгоджені з виробником строки зобов'язаний виконати роботи з обладнання випусків пристроями, що дозволяють припинити приймання стічних вод у міську мережу водовідведення та здійснювати відбір проб.

4.10. Середньорічний об'єм стічних вод, що утворюється внаслідок випадання атмосферних опадів, сніготанення та здійснення поливально-мийних робіт під час прибирання територій (далі - поверхневі стічні води), O_p і неорганізовано потрапляє в мережі водовідведення споживачів або через дощозбірники і колодязі на мережах водовідведення, які розташовані на території споживачів, у мережі водовідведення виробника, як при загальносплавній, так і при роздільній системі водовідведення, визначається за формулою

$$O_p = O_D + O_C + O_{PM}, \quad (1)$$

де O_p - середньорічний об'єм поверхневих стічних вод, куб.м/рік;

O_D - середньорічний об'єм дощових вод, куб.м/рік;

O_C - середньорічний об'єм снігових вод, куб.м/рік;

O_{PM} - середньорічний об'єм поливально-мийних вод, куб.м/рік.

{ Пункт 4.10 розділу IV в редакції Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства N 131 (з0557-12) від 27.03.2012 }

4.11. Середньорічний об'єм дощових вод, O_D , визначають за формулою

$$O_D = 10h \cdot k \cdot F, \quad (2)$$

де h - кількість опадів за теплий період року, мм,

Д
визначається за метеорологічними даними;

к - загальний коефіцієнт стоку дощових вод, що враховує

Д
кількість дощових вод (шар або об'єм), що надходить у мережі водовідведення за певний період часу (доба, місяць, сезон, рік), від усієї суми атмосферних опадів, що випали за цей період;

Ф - загальна площа стоку дощових вод, га.

Д
Загальний коефіцієнт стоку дощових вод для площ стоку з різним видом поверхні визначається на підставі даних, наведених у додатку 3 до цих Правил.

Для визначення середньорічного об'єму дощових вод, О ,
Д
з території населеного пункту, що має різні види поверхонь, загальний коефіцієнт стоку, к , для загальної площі стоку, Ф ,
Д
Д
розраховується як середньозважена величина з окремих значень коефіцієнта стоку, наведеного у додатку 3, для площ стоку з різним видом поверхні.

{ Розділ IV доповнено новим пунктом 4.11 згідно з Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства N 131 (з0557-12) від 27.03.2012 }

4.12. Середньорічний об'єм снігових вод, О , визначають за формулою
С

$$O = 10h \frac{k}{C} F_c, \quad (3)$$

де h - кількість опадів за холодний період року (загальна
С
початок сніготанення), мм, визначається за метеорологічними даними;

к - загальний коефіцієнт стоку снігових вод (з урахуванням
С
прибирання снігу і втрат води за рахунок часткового поглинання водопроникними поверхнями в період відлиги дорівнює 0,6);

Ф_с - загальна площа стоку снігових вод з території підприємства, установи, організації, га.

{ Розділ IV доповнено новим пунктом 4.12 згідно з Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства N 131 (з0557-12) від 27.03.2012 }

4.13. Середньорічний об'єм поливально-мийних вод, О , що
ПМ
надходить у вуличну мережу водовідведення, у разі відсутності засобу обліку на водопровідному трубопроводі, що подає воду на ці потреби, та у разі використання води для здійснення поливально-мийних робіт з додаткового джерела непитного водопостачання визначається за формулою

$$O_{ПМ} = 10 m r F_{ПМ} k, \quad (4)$$

де m - питома витрата води на миття покриттів (як правило, приймається 1,35 л/кв.м на одне миття), л/кв.м;

r - середня кількість операцій поливання та миття на рік

(складає близько 150), од.; ;

F - площа твердих покриттів, на яких здійснюється миття,
ПМ
га;
к - коефіцієнт стоку для поливально-мийних вод (приймається
ПМ
рівним 0,5).

{ Розділ IV доповнено новим пунктом 4.13 згідно з Наказом
Міністерства регіонального розвитку, будівництва та
житлово-комунального господарства N 131 (з0557-12) від
27.03.2012 }

4.14. У випадку розміщення на одній території кількох
промислових підприємств, які скидають стоки у міську мережу
водовідведення, виробник при видачі технічних умов передбачає
встановлення контрольних колодязів на внутрішньомайданчикових
мережах для кожного з підприємств.

V. Система обліку водопостачання та водовідведення

5.1. Облік відпущеної питної води та прийнятих стоків
здійснюється виробником і споживачами засобами виміральної
техніки, які занесені до Державного реєстру або пройшли державну
метрологічну атестацію.

5.2. Вузли обліку повинні розташовуватись на мережі
споживача, як правило, на межі балансової належності мереж
виробника та споживача, або за згодою виробника в приміщеннях,
розташованих безпосередньо за зовнішньою стіною будівлі в місці
входу водопровідного вводу.

5.3. Обладнання вузла обліку здійснюється за рахунок
споживачів.

5.4. Періодична повірка, обслуговування та ремонт засобів
обліку проводяться відповідно до Закону України "Про метрологію та
метрологічну діяльність" (113/98-ВР), а також інших
нормативно-правових актів, які регулюють цю сферу діяльності.

Засоби обліку, які виключені з державного реєстру в період
експлуатації засобів обліку, можуть використовуватись до
закінчення встановленого граничного строку служби, після чого
здійснюється їх заміна.

5.5. Проектування, монтаж та експлуатація вузлів обліку
виконуються відповідно до вимог державних будівельних норм.
Приймання в експлуатацію вузла обліку та реєстрація засобів обліку
здійснюються за участю представника виробника.

5.6. До початку розробки технічної документації вузла обліку
споживач повинен отримати від виробника вихідні дані, а також
рекомендації щодо типу засобів обліку.

Вихідні дані видаються за заявкою споживача в 15-денний
термін.

Вибір засобів обліку здійснює споживач, виходячи з отриманих
вихідних даних, одержаних від виробника.

5.7. Установка засобів обліку здійснюється відповідно до
проекту, погодженого виробником.

5.8. У разі наявності одного вводу до будівлі, що має

протипожежно-господарський водопровід, влаштування обвідної лінії засобу обліку обов'язкове. На обвідній лінії монтується електрифікована засувка, яка пломбується у закритому стані виробником.

5.9. У разі відсутності у споживача засобу обліку або неможливості виконати ремонт існуючого виробник має право зобов'язати споживача встановити або замінити засіб обліку у визначений ним термін відповідно до умов договору.

5.10. Засоби обліку в місцях їх приєднання до трубопроводів повинні бути опломбовані представником виробника і захищені від несанкціонованого втручання в їх роботу, яке може порушити достовірний облік кількості отриманої води. Засувки на обвідних лініях повинні бути опломбовані виробником. Неопломбовані засоби обліку до експлуатації не допускаються.

У приміщеннях вузла обліку забороняється розміщення стояків і випусків.

5.11. Встановлення засобів обліку повинно виконуватись після повної готовності приміщення вузла обліку та закінчення монтажу трубопроводів, арматури і промивки внутрішньобудинкової мережі.

5.12. У разі водопостачання будівельних майданчиків від централізованої мережі водопостачання та неможливості встановлення вузла обліку на постійне місце споживач за узгодженням з виробником може тимчасово встановити вузол обліку в спеціальному утепленому приміщенні.

5.13. Споживач забезпечує захист приміщень, де розташовані вузли обліку, від ґрунтових, талих і дощових вод та інших шкідливих впливів, утримує зазначені приміщення в належному стані; не допускає доступу сторонніх осіб і забезпечує доступ представників виробника за службовими посвідченнями до засобів обліку, водопровідних пристроїв та обладнання.

5.14. Усі засоби обліку в обумовлені законодавством строки підлягають періодичній повірці. Задовільні результати повірки підтверджують свідоцтвом про повірку або записом з відбитком повірочного тавра у відповідному розділі експлуатаційної документації. Засоби обліку опломбовуються з нанесенням відбитка повірочного тавра в місцях, що передбачені експлуатаційною документацією. У випадку тривалості повірки понад місяць об'єм води визначається відповідно до п. 3.3 цих Правил до дня установки повіреного засобу обліку.

5.15. Повірка, ремонт та обслуговування засобів обліку, що належать споживачам (крім квартирних), виконуються за їх рахунок.

5.16. У разі виникнення у споживача обґрунтованих сумнівів щодо правильності показів засобу обліку він може звернутися до виробника або спеціалізованої організації з заявою про його позачергову повірку.

5.17. У разі порушення цілісності пломб на засобах обліку, а також на їх з'єднувальних частинах, накладених представником виробника, виявлення фактів штучного впливу на роботу засобів обліку виробник має право вимагати від споживача проведення позачергової їх повірки до закінчення встановленого для них міжповірочного інтервалу з метою контролю правильності їх показів.

У таких випадках позачергова повірка засобів обліку виконується за рахунок споживача.

5.18. Споживач відповідає за цілісність та збереження засобів обліку, пломб і деталей пломбування, встановлених представниками територіальних органів Держспоживстандарту та виробником в місцях з'єднань засобів обліку, запірної арматури, манометра та іншого обладнання вузла обліку незалежно від місця його розташування.

Знімати засоби обліку, здійснювати будь-які заміни їх частин або зміни положення на водомірному вузлі, де їх встановлено, знімати пломби, накладені органами Держспоживстандарту або виробником, має право лише виробник або споживач за дозволом виробника.

У разі самовільних дій споживач сплачує витрату води згідно з пунктами 3.3, 3.4 цих Правил.

5.19. У випадку, коли витрати води у споживача знизилися або збільшилися чи за розрахунками виробника не відповідають діаметру встановленого засобу обліку, споживач відповідно до вимог виробника у зазначений ним термін здійснює переобладнання вузла обліку з встановленням засобу обліку необхідного діаметра.

5.20. У разі необхідності з відома споживача і виробника для обліку води, що витрачається субспоживачем, останній за свій рахунок може встановити засіб обліку.

5.21. Зняття показів засобів обліку здійснюється представником виробника у присутності споживача або самим споживачем.

Виробник перевіряє правильність зняття споживачем показів засобів обліку води та надання ним відомостей про обсяги і показники якості скинутих стічних вод.

Якщо перевіркою будуть встановлені розбіжності між показами засобів обліку та поданими споживачем відомостями, виробник проводить перерахунок кількості поданої питної води і обсягів скинутих стічних вод за період від попередньої перевірки до моменту виявлення розбіжності згідно з показниками засобів обліку. Цей перерахунок здійснюється за умови, якщо виробником не було виявлено фактів штучного втручання в роботу засобів обліку, їх виходу з ладу або пошкодження пломб.

Порядок та терміни зняття показів засобів обліку визначаються відповідно до договору.

5.22. У разі зняття показів засобів обліку представник виробника зобов'язаний перевіряти цілісність пломб на засобах обліку, гідрантах, запірній арматурі та інших водопровідних пристроях, що перебувають у віданні споживача, а також пересвідчитись у відсутності витoku води у мережі споживача.

5.23. Розрахунки за використану воду згідно з показами засобів обліку здійснюються з моменту опломбування їх з'єднувальних частин до вузла обліку представником виробника.

5.24. Якщо вести облік води за показами засобу обліку неможливо з причин, що не залежать від споживача та зафіксовані в установленому порядку (зняття засобу обліку виробником, пошкодження скла, корозія циферблата, припинення нормальної роботи засобу обліку через несправності, що виникли в його механізмі, тощо), кількість використаної води за термін відсутності засобу обліку (але не більше 2-х місяців) визначається за середньодобовою

витратою за попередні два розрахункові місяці. У разі тривалості роботи засобу обліку менше 2-х місяців кількість води визначається за середньодобовою витратою за період роботи засобу обліку не менше 15 днів.

Після закінчення зазначеного терміну, якщо вести облік води неможливо з вини виробника, подальше визначення обсягів водоспоживання здійснюється за нормами споживання.

5.25. Для контролю витрат води у споживачів, які не мають засобів обліку, а також для перевірки показів встановлених засобів обліку виробник має право встановлювати на вводах контрольні засоби обліку. Ці роботи теж можуть бути виконані за обґрунтованою вимогою споживача.

Дообладнання або монтаж вузлів обліку для встановлення контрольних засобів обліку виконується за рахунок зацікавленої сторони.

5.26. Тривалість роботи контрольних засобів обліку має бути не менше ніж 15 днів.

Якщо контрольний засіб обліку виявить неточність роботи засобів обліку, що перевіряються, останні підлягають ремонту, а розрахунок за водокористування здійснюється відповідно до показів контрольного засобу обліку, при цьому виробник має право провести перерахунок споживачеві за водокористування в попередні два місяці.

Витрати води споживачами, що не мають засобів обліку, визначаються за середньодобовими даними, розрахованими відповідно до показів контрольного засобу обліку до установки засобів обліку.

5.27. В окремих випадках (сезонне водоспоживання, незначні витрати води, недоцільність встановлення засобів обліку, їх відсутність тощо) розрахунок витрат води споживачами, які не мають засобів обліку, за узгодженням з виробником виконується згідно з нормами водоспоживання, затвердженими місцевими органами виконавчої влади, - за кількістю календарних днів, протягом яких проводилося водопостачання цих споживачів.

5.28. Витрати води на промивання трубопроводів (водопровідних вводів) в разі відсутності можливості промивання мереж через засоби обліку визначаються згідно з п. 3.3 цих Правил за фактичний час промивання. Якщо фактичний час промивання не визначений, час промивання дорівнює 24 годинам.

Споживач, який виконує промивання внутрішньобудинкових мереж, повинен погодити з виробником схему обладнання та місце розташування вузла обліку, тип, діаметр засобу обліку води і до початку промивання викликати його представника для приймання вузла обліку та встановлення, у разі необхідності, пломб для запобігання безобліковим витратам води.

5.29. У разі відсутності засобів обліку стічних вод їх облік здійснюється такими методами:

- 1) за допомогою засобів обліку на водозаборах;
- 2) за паспортною продуктивністю насосів на водозаборах;
- 3) за паспортним дебітом усіх свердловин та проектною потужністю поверхневого водозабору;
- 4) на підставі витрат води на технологічні потреби;
- 5) на підставі замірів кількості стічних вод, що надходять до мереж водовідведення.

Метод визначення кількості стічних вод встановлюється виробниками.

Якщо кількість стічних вод визначається одним із методів, зазначених у цьому пункті Правил, що зафіксовано договором або двостороннім актом між виробником та споживачем на обумовлений термін, то споживач протягом цього терміну може не надавати виробнику таких даних.

5.30. У разі коли питна вода входить до складу продукції споживачів і згодом не потрапляє до централізованих мереж водовідведення, оплата за скидання стоків визначається за різницею обсягу води, одержаної підприємством з усіх видів джерел, і обсягу води, що увійшла до складу продукції.

Для споживачів харчової промисловості, де питна вода є не тільки напівфабрикатом, а й компонентом для виготовлення продукції, обсяг стічних вод, що надходить до централізованих мереж водовідведення, обчислюється як різниця між кількістю води, одержаної підприємством з усіх видів джерел, та обсягом води, яка входить до складу продукції і не потрапляє до централізованої мережі водовідведення.

Споживач надає відповідні розрахунки виробнику.

5.31. Виробник має право шляхом обстеження на місці перевіряти подані споживачем дані про кількість та якість стічних вод, що скидаються до централізованих мереж водовідведення, відповідно до умов договору.

VI. Регулювання вільних тисків

6.1. У разі недостатнього тиску в мережі централізованого водопостачання для постачання водою верхніх поверхів будинків за проектом, узгодженим з виробником, передбачається встановлення насосів для підвищення тиску води, а при постійному надмірному тиску понад 1 кг/кв.см – регуляторів тиску "після себе".

Окремо розміщені насосні станції для підкачування холодної води перебувають на балансі виробника і ним експлуатуються.

Насосне обладнання для підкачування холодної води та регулятори тиску, встановлені в котельнях, ТП і прибудовах до них, які перебувають на балансі юридичних осіб, експлуатуються ними відповідно до умов договорів, укладених з виробником.

Насосні станції підкачування холодної води та регулятори тиску, розміщені в житлових будинках або прибудовах до них, перебувають на балансі споживачів і обслуговуються ними.

На кожній насосній станції, розташованій у приміщеннях котелень, ТП або прибудовах до них та призначеній для підкачування води в мережі холодного водопостачання, має бути організований облік подачі води і витрат електроенергії.

Виробник відшкодовує теплопостачальним організаціям витрати на експлуатацію насосних агрегатів.

6.2. Самовільне влаштування водонапірних баків у будинках не допускається. Вони встановлюються лише за згодою виробника і територіальних органів державної санітарно-епідеміологічної служби відповідно до вимог будівельних норм та за умови повного забезпечення санітарних вимог споживачем щодо їх утримання і забезпечення якості води.

VII. Протипожежні пристрої

7.1. Обладнання внутрішніх протипожежних водопроводів повинно відповідати діючим будівельним нормам.

7.2. Кожний проект внутрішньобудинкового водопроводу, що має протипожежні пристрої, перед надходженням до виробника може здійснюватися лише за наявності проектної документації, яка пройшла попередню експертизу (перевірку) в органах державного пожежного нагляду на відповідність нормативно-правовим актам з пожежної безпеки.

7.3. У разі наявності у вузлі обліку споживача обвідної лінії запірні арматура на ній пломбується представником виробника в закритому стані. За цілісність пломби відповідає споживач.

З метою недопущення самовільного і безоблікового водокористування виробник також має право накладати пломби на пожежні гідранти та крани, які розташовані на мережі споживача.

7.4. З протипожежною метою допускається встановлення пожежних насосів з приєднанням до мереж споживачів за вузлом обліку.

7.5. Пожежні насоси, як правило, встановлюються в одному приміщенні з засувкою на обвідній лінії.

7.6. Використовувати воду для господарських потреб із самостійних протипожежних систем, що живляться від спільних вводів, забороняється.

Якщо представник виробника виявить самовільне користування водою з пожежних систем, розрахунок за воду здійснюється відповідно до п. 3.3 цих Правил з часу початку користування водою до часу його виявлення. Якщо час початку користування водою не виявлено, то розрахунок здійснюється за місячний термін.

7.7. Перевірка пожежних гідрантів здійснюється органами пожежної охорони разом з представниками виробника. Про проведення перевірки справності пожежної системи в будинках і спорудах та випробувань пожежних насосів споживач має повідомити виробника за три доби до зняття пломб із засувки обвідних ліній тощо. У цьому випадку розрахунки за воду проводяться за пропускну здатністю водопровідного вводу при швидкості води 2,0 м/сек за час фактичного водокористування.

Без узгодження з виробником споживач не має права знімати пломбу.

7.8. Зняття пломб із запірної арматури без попереднього повідомлення виробника може здійснюватися лише при гасінні пожеж. Після закінчення користування протипожежною системою водопостачання споживач зобов'язаний протягом доби надати виробнику акт про зняття пломб та викликати його представника для опломбування.

7.9. Витрати води споживачем на гасіння пожеж, ліквідацію надзвичайних ситуацій, проведення навчальних занять з цих питань оплаті не підлягають. Про витрату води у зазначених цілях за участю представників пожежно-рятувальних підрозділів Міністерства надзвичайних ситуацій України, споживача та виробника (постачальника) складається акт із зазначенням часу користування водою.

{ Пункт 7.9 розділу VII в редакції Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства N 541 (з1895-12) від 24.10.2012 }

7.10. Водокористування з пожежних гідрантів та кранів централізованої системи водопостачання дозволяється лише

службовому персоналу органів пожежної охорони та виробнику.

7.11. Ремонт і утримання в належному стані пожежних систем, розміщених на мережах споживачів, здійснюються за рахунок споживачів.

VIII. Вуличні водорозбори

8.1. Вуличні водорозбори (колонки) призначені для колективного водокористування. Місце їх встановлення визначається за пропозицією місцевих органів самоврядування та за погодженням виробника.

8.2. Не дозволяється біля водорозбору прати білизну, мити автомашини, вози, посуд, домашніх тварин тощо, приєднувати до водорозбірних колонок труби і шланги, а також чинити інші дії, що суперечать санітарним вимогам.

8.3. Експлуатація та ремонт водорозборів здійснюються виробником або споживачами, на балансі яких перебувають ці водорозбори і які зобов'язані:

- а) стежити за станом водорозборів, цілісністю їх частин, дотримуватися санітарних вимог;
- б) не допускати нецільового використання води, утворення калюж та намерзлого льоду;
- в) зберігати непошкодженими водостоки та підступи до водорозборів;
- г) виконувати дезінфекцію і фарбування приладів водорозбору в термін, визначений договором.

IX. Спорудження тимчасових відгалужень від мереж водопостачання

9.1. Тимчасові водопровідні лінії з приєднанням до мереж виробника прокладаються згідно з технічними умовами. Доцільність встановлення засобів обліку на тимчасовій водопровідній лінії визначається в кожному окремому випадку виробником. Тимчасові водопровідні лінії споруджуються і утримуються за рахунок споживачів і на баланс виробника не беруться. У разі необхідності приєднання тимчасового водопроводу до вуличного водопроводу виконується за узгодженим проектом водопостачання об'єкта за постійною схемою.

9.2. Технічні умови на користування тимчасовим водопроводом є чинними до завершення будівництва об'єкта.

{ Пункт 9.2 розділу IX в редакції Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства N 541 (з1895-12) від 24.10.2012 }

9.3. Тимчасове водопостачання будмайданчиків, садів, парків, кіосків для продажу напоїв тощо здійснюється з централізованих систем водопостачання, а також мереж споживачів із встановленням засобів обліку та інших запірних пристроїв у будь-якій точці, але з обов'язковим урахуванням вимог цих Правил.

9.4. Водопровідні мережі, що підводять воду для поливання, повинні мати запірні вентилі в місці приєднання до централізованих систем водопостачання перед засобом обліку і за ним.

9.5. Забороняється встановлювати тимчасові водопровідні

мережі для поливання території домоволодінь, що є приватною власністю громадян.

9.6. У разі влаштування тимчасових відгалужень від водопровідних мереж, які можуть використовуватися для гасіння пожеж, споживач повинен викликати для plombування представника виробника та повідомити про це органи пожежної охорони.

X. Витоки води

10.1. У разі виявлення витoku води через зіпсування санітарно-технічних приладів та арматури, пошкодження внутрішньої (у тому числі внутрішньобудинкової) мережі водопостачання, нерационального використання води, у випадку, коли засіб обліку на вводі відсутній або не працює з вини споживача, останній здійснює розрахунок за воду з виробником згідно з п. 3.3 цих Правил.

Розрахунок з виробником за нерациональне використання води внаслідок витоків здійснює споживач, у якого на балансі, в експлуатації, обслуговуванні перебуває внутрішньобудинкова система водопостачання.

Виробник має право разом із споживачем здійснювати відповідно до умов договору вибіркoву перевірку технічного стану внутрішньобудинкової системи водопостачання споживача, про що складається акт.

10.2. Залежно від місцевих та екологічних умов виробник у разі необхідності має право звертатися до державних адміністрацій або органів місцевого самоврядування з пропозицією про зміну нормативів водопостачання.

10.3. Використання питної води з систем централізованого водопостачання для охолодження будь-якого обладнання за прямою схемою забороняється. З цією метою повинні влаштуватися системи зворотного водопостачання.

XI. Дворові системи водовідведення

11.1. Для приймання стічних вод з внутрішньодомової мережі водовідведення використовуються дворові мережі водовідведення, а для випуску їх у вуличну мережу водовідведення – каналізаційні з'єднувальні лінії.

11.2. Каналізаційні з'єднувальні лінії та дворові мережі водовідведення будуються споживачами за власний рахунок.

XII. Місцеві станції перекачування стічних вод

12.1. У разі неможливості скиду стічних вод з території споживача у вуличну мережу водовідведення самопливом застосовуються місцеві станції перекачування стічних вод. Для їх спорудження споживачі мають звернутися до виробника для одержання технічних умов на проектування та узгодження проекту. Розміщуються станції перекачування на території споживачів.

12.2. Станції перекачування стічних вод споруджуються відповідно до діючих державних будівельних норм.

Місцеві станції перекачування стічних вод повинні бути обладнані засобами обліку кількості стічних вод та пристроями для відбору проб.

12.3. Місцеві станції перекачування стічних вод споруджуються в окремому приміщенні підземного або наземного типу (залежно від глибини закладання мережі водовідведення), територія якого має бути огорожена. Машинний зал, резервуар та грабельне приміщення, як правило, розміщують в одній споруді.

Станції перекачування, встановлені в житлових та прибудованих до них будинках, залишаються на балансі споживача та ним обслуговуються.

{ Абзац третій пункту 12.3 розділу XII виключено на підставі Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства N 541 (з1895-12) від 24.10.2012 }

12.4. Приймання стічних вод від районів, у яких немає централізованої системи водовідведення, здійснюється через зливі станції. Порядок скиду нечистот у міську мережу водовідведення асенізаційними машинами та оплата послуг, що надає виробник, обумовлюються договором між перевізниками рідких відходів та виробником.

12.5. Насосні станції повинні мати аварійні випуски згідно з діючими будівельними нормами, а також безперебійне електропостачання.

XIII. Профілактика мереж водовідведення

13.1. Споживачі зобов'язані дотримуватися Правил утримання житлових будинків та прибудинкових територій, затверджених наказом Держжитлокомунгоспу від 17.05.2005 N 76 (з0927-05), зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 25.08.2005 за N 927/11207, тримати в належному технічному стані внутрішньобудинкові, дворові і внутрішньоквартальні мережі, споруди і пристрої, що перебувають у них на балансі.

13.2. Колодязі, встановлені на мережах водовідведення, що належать споживачам, мають бути завжди доступні для огляду, вільні від завалів ґрунтом, будівельним сміттям тощо. Забороняється залишати колодязі з нещільно причиненими, розбитими або зсунутими з нього люками, отворами в стінках колодязів. Узимку споживачі зобов'язані очищати ляди колодязів від снігу та льоду. Місце розміщення колодязів має бути позначене спеціальними табличками із зазначенням відстані до колодязя в метрах. У разі пропажі або поломки ляд колодязів споживачі повинні придбати нові.

13.3. У випадку, коли засмічення дворової мережі водовідведення, що перебуває на балансі споживача, загрожує нормальній роботі вуличної мережі водовідведення або коли прочищення дворової мережі водовідведення споживачем виконано не в повному обсязі, виробник може здійснити прочищення дворової мережі своїми силами і засобами за угодою із споживачем.

XIV. Ремонт, експлуатація та підготовка систем водопостачання та водовідведення до роботи взимку

14.1. Вуличні, квартальні, дворові, будинкові мережі, споруди і обладнання систем водопостачання та водовідведення обслуговуються та реконструюються тим підприємством, у якого ці об'єкти перебувають на балансі.

14.2. Споживачі зобов'язані мати схеми або виконавчі креслення своїх мереж водопостачання та водовідведення, розміщених як у землі, так і всередині будинків із зазначенням діаметра труб, місць розміщення арматури, санітарних приладів, вузлів обліку та інших приладів (пристроїв). Споживачі, що не мають схем або виконавчих креслень своїх мереж, повинні виконати інвентаризаційні креслення в строк, узгоджений з виробником. Виконавчими можуть бути креслення затвердженого проекту з нанесеними на них змінами, узгоджені з виробником, один примірник яких зберігається у виробника.

14.3. Підготовка протипожежних систем внутрішніх мереж, арматури, обладнання і вузлів обліку до роботи взимку входить до обов'язків споживачів.

До зимового періоду споживачі повинні:

- а) ліквідувати всі наявні та приховані витoki води;
- б) замінити або відремонтувати аварійні ділянки трубопроводів та обладнання;
- в) відключити всі тимчасові водопровідні лінії, обладнані на літній період;
- г) захистити вузол обліку та підведені до нього трубопроводи від замерзання, при цьому необхідно забезпечити безперешкодне зняття показів засобів обліку;
- г) у холодних приміщеннях, де прокладені водопровідні труби, здійснити їх теплову ізоляцію, вставити шибки, відремонтувати двері та забезпечити їх щільне зачинення;
- д) забезпечити ремонт дверей та справну роботу систем опалення на сходових майданчиках, де прокладені труби, а там, де немає опалення, - достатню теплову ізоляцію водопровідних труб;
- е) здійснити достатнє утеплення водонапірних баків та трубопроводів, прокладених на горищах;
- є) забезпечити влаштування подвійних люків або утеплення ляд у водомірних камерах;
- ж) забезпечити утеплення пожежних гідрантів і позначити місце їх розташування світловими показниками згідно з ГОСТ 12.4.026-76*.

XV. Охорона централізованих систем водопостачання та водовідведення

15.1. Санітарна охорона у сфері централізованого питного водопостачання та водовідведення, об'єкти, зони санітарної охорони, встановлення їх меж та поясів особливого режиму, вплив потенційних джерел, забруднювачів, обмеження господарської та іншої діяльності на цих територіях здійснюються відповідно до Закону України "Про питну воду та питне водопостачання" (2918-14).

15.2. Виробники та споживачі зобов'язані забезпечити охорону і цілісність систем централізованого питного водопостачання та водовідведення, які перебувають у них на балансі (трубопроводи, споруди, засоби обліку, люки, колодязі, гідранти тощо), не допускати їх пошкодження, затоплення й розморожування, очищати від льоду та снігу ляди колодязів, стежити за цілісністю встановлених пломб, забезпечувати відведення поверхневих вод від колодязів.

15.3. Якщо на водопровідних і каналізаційних спорудах вуличної мережі та домових вводах будуть виявлені пошкодження або несправності (розбиті або відсутні ляди колодязів, провалювання колодязів або ґрунту біля колодязів, надходження води в колодязі з-під землі тощо), споживач зобов'язаний негайно повідомити про це

виробника, вживши заходів для огорожування місць пошкоджень до приїзду аварійної бригади.

15.4. У разі використання приміщень складів, підвалів для господарської діяльності в них мають бути виконані усі роботи з гідроізоляції, передбачені діючими будівельними нормами.

15.5. Не дозволяється складання матеріалів і предметів, накопичування сміття ближче ніж за 5 м від осі водопровідних і каналізаційних мереж і пристроїв та в межах охоронних санітарних зон; самовільне спорудження над водопровідними і каналізаційними мережами та пристроями будь-яких будівель та предметів благоустрою; здійснювати роботи на мережах централізованого питного водопостачання та водовідведення, відкривати ляди колодязів, спускатися в них, регулювати засувки без присутності представників виробника.

15.6. У разі пошкодження мереж, споруд водопостачання або водовідведення особи, що виявили таке пошкодження, зобов'язані негайно повідомити про це виробника та здійснити всі можливі заходи щодо усунення наслідків цього пошкодження. Ліквідація пошкоджень виконується виробником або організацією, яка має відповідну ліцензію на здійснення господарської діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення, за участю виробника.

15.7. У разі приймання шляхових покриттів в експлуатацію до складу комісії для контролю за станом люків водопровідних та каналізаційних колодязів входить представник виробника.

Начальник Управління
водопровідно-каналізаційного
господарства

В.П.Рудий

Додаток 1
до Правил користування
системами централізованого
комунального водопостачання
та водовідведення
в населених пунктах України

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Посада уповноваженого
представника органу
місцевого самоврядування
(або представника
уповноваженої ним
організації)

_____
(підпис) (П.І.Б.)
М.П.

ТЕХНІЧНІ УМОВИ N _____
від " _____ " _____ 20 _____ року

На приєднання

_____
(найменування об'єкта будівництва)

(найменування населеного пункту)

ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ

1. Замовник _____
2. Найменування об'єкта будівництва _____
3. Місцезнаходження об'єкта будівництва _____
4. Вид будівництва (нове будівництво, реконструкція)
5. Проектна організація (найменування, місцезнаходження, N телефону, П.І.Б. ГІПа) _____
6. Нормативні терміни:
Проектування _____
Будівництва _____
Введення об'єкта будівництва в експлуатацію _____
7. Орієнтовна кошторисна вартість об'єкта _____ тис.грн.

УМОВИ ВОДОПОСТАЧАННЯ

1. Потреба у воді _____ куб. м/добу, максимальні витрати _____ л/сек.
Відпуск води проводиться: цілодобово/за графіком з ___ до ___ годин.
2. Вода, що подається, відповідає нормативним вимогам до питної води _____
(повністю, є відхилення за показниками _____)
3. Місцем підключення до водопровідної мережі $D =$ _____ мм
є _____
з тиском у точці підключення від _____ до _____ атм. (кгс/кв.см).
4. Мережа _____
(кільцева, тупикова)
5. На ділянці мережі, яка проектується, встановити:
_____ (пожежні гідранти, водорозбірні колонки тощо)
6. Рекомендований матеріал для труб вводу _____
7. Глибина закладання _____ м (згідно із СНиП 2.04.02-84).
8. На водопровідному вводі водомірний вузол обладнати
_____ (місце установки, тип водолічильника, діаметр)
9. Особливі умови _____

(необхідність будівництва резервуарів чистої води, підкачувальних пристроїв, установки діафрагм, обмежувачів витрат води, регуляторів тиску, використання систем оборотного та повторного промислового водопостачання тощо)

10. Точка розподілу є _____

УМОВИ ВОДОВІДВЕДЕННЯ

1. Санітарно-технічні показники стічних вод:

- а) середньодобове скидання стоків _____ куб.м/добу;
- б) максимальне скидання стоків _____ л/сек.;
- в) коефіцієнт нерівномірності _____;
- г) БСК5 від _____ мг/л до _____ мг/л;
- г) характерні інгредієнти стічних вод, токсичні та шкідливі речовини і їх граничнодопустимі концентрації в стоках (у контрольному колодязі і в місці підключення окремо для кожної точки скиду стічних вод):

_____ не більше _____ мг/л;

_____ не більше _____ мг/л тощо.

Концентрація солей важких металів повинна відповідати нормам, які встановлені Правилами приймання стічних вод підприємств у комунальні та відомчі системи каналізації населених пунктів України, затвердженими наказом Держбуду України від 19 лютого 2002 року N 37, зареєстрованими в Мін'юсті України 26 квітня 2002 року за N 403/6691.

За іншими показниками стічні води повинні відповідати вимогам СНиП 2.04.03-85, Правилам приймання стічних вод підприємств у комунальні та відомчі системи каналізації населених пунктів України, затвердженим наказом Держбуду України від 19 лютого 2002 року N 37, зареєстрованим в Мін'юсті України 26 квітня 2002 року за N 403/6691 та місцевим Правилам приймання _____ (назва населеного пункту), Правилам користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженим наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27 червня 2008 року N 190, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 7 жовтня 2008 року за N 936/15627.

2. Для дотримання вимог пункту 1 необхідне проведення на майданчику об'єкта будівництва таких будівельно-монтажних робіт та вжиття організаційно-технічних заходів:

- а) _____
- б) _____

3. Місцем приєднання випуску системи водовідведення до комунальної мережі водовідведення $D =$ _____ мм є _____

4. Точка розподілу є _____

5. Особливі умови _____
(необхідність обладнання випуску решіткою, усереднювачами, вимірниками витрат стоків, пробовідбірниками єдиного або роздільного випусків промислових, зливових і побутових стоків, локальних очисних споруд промислових стоків тощо на території підприємства, обладнання контрольних колодязів тощо).

6. Поверхневі, дренажні, умовно чисті, агресивні стоки і осади локальних очисних споруд у господарсько-побутову систему водовідведення населеного пункту не приймаються.

7. Проект зовнішніх мереж водопостачання і водовідведення об'єкта будівництва у одному примірнику передається на розгляд і зберігання виробнику, який видав технічні умови.

Технічні умови є чинними до завершення будівництва об'єкта (частина сьома статті 30 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності").

Посада керівника виробника
послуг з централізованого
водопостачання
та водовідведення,
який надає технічні умови

_____
(підпис, прізвище та ініціали)
М.П.

{ Додаток 1 в редакції Наказу Міністерства регіонального розвитку,
будівництва та житлово-комунального господарства N 541
(з1895-12) від 24.10.2012 }

Начальник Управління
водопровідно-каналізаційного
господарства

В.П.Рудий

Додаток 2
до Правил користування
системами централізованого
комунального водопостачання
та водовідведення
в населених пунктах України

ОПИТУВАЛЬНИЙ ЛИСТ

на приєднання

_____
(найменування об'єкта будівництва)

до централізованих систем водопостачання та водовідведення

_____
(найменування населеного пункту)

1. Місцезнаходження об'єкта будівництва _____

2. Замовник _____

3. Проектна організація _____

4. Нормативні терміни проектування _____
будівництва _____

5. Орієнтовна кошторисна вартість об'єкта будівництва
_____ тис.грн.

6. Черговість введення в експлуатацію _____

7. Потреба у воді питної якості згідно з нормативними вимогами _____ куб. м/добу, максимальні витрати _____ л/сек. з _____ до _____ годин; у тому числі:

на господарсько-питні потреби _____ куб. м/добу, макс. _____ л/сек.,

на технологічні потреби _____ куб. м/добу, макс. _____ л/сек.,

для поливання території та зелених насаджень _____ куб. м/добу, макс. _____ л/сек.,

витрати на пожежогасіння _____ л/сек.,

витрати води для об'єкта будівництва _____ куб. м/добу, макс. _____ л/сек.,

інші витрати _____ куб. м/добу.

8. Потреба в технічній воді _____ куб. м/добу.

9. Показники стічних (зворотних) вод:

а) кількість _____ куб. м/добу, максимальні скиди _____ л/сек. з _____ до _____ годин;

у т.ч. господарсько-побутових _____ куб. м/добу _____ л/сек.;

виробничих _____ куб. м/добу _____ л/сек.;

коефіцієнт нерівномірності _____ скидання стоків від об'єкта будівництва _____ куб. м/добу _____ л/сек.

б) фізико-хімічні властивості стоків і їх склад:

зважені речовини _____ мг/л;

БСК повне _____ мг/л;

сульфіди _____ мг/л;

характерні інгредієнти і токсичні речовини:

Zn = _____ мг/л, Сч = _____ мг/л, Ni = _____ мг/л тощо.

10. На території об'єкта будівництва передбачено:

а) локальні очисні споруди у складі _____;

б) облік стоків, які скидаються (марка приладу) _____;

в) автоматизовані пробовідбірники (марка) _____;

г) наявність лабораторії _____;

г) заходи на об'єкті _____;

(усереднення, розбавлення, дозоване скидання, локальна очистка стоків тощо)

д) заходи щодо утилізації або використання осадів виробничих стічних вод _____

(вказати місце захоронення осадів, технологію їх використання тощо)

11. Суміш виробничих і господарсько-побутових стічних вод відповідає вимогам СНиП 2.04.03-85 і Правилам приймання стічних вод підприємств у комунальні та відомчі системи каналізації населених пунктів України, затвердженим наказом Держбуду України від 19 лютого 2002 року N 37, зареєстрованим в Мін'юсті України 26 квітня 2002 року за N 403/6691, та місцевим Правилам приймання _____ (найменування населеного пункту).

За якими показниками не відповідає (перелічити з концентраціями, мг/л) _____

12. Обсяг води, яка використовується в системі оборотного і

повторного промислового водопостачання, _____ куб. м/добу.

13. Додатки до опитувального листа:

а) вкопіювання з містобудівної документації зі схемою прив'язки до систем водопостачання та водовідведення, яка пропонується;

б) копія документа, який підтверджує право власності (користування) на земельну ділянку, на якій розташовано об'єкт підключення;

в) копія дозволу на спеціальне водокористування та копія спеціального дозволу на користування надрами (у разі наявності обов'язку щодо їх отримання).

Замовник

_____
(посада)   (підпис)   (прізвище, ініціали)
М.П.

Проектна організація

_____
(посада)   (підпис)   (прізвище, ініціали)
М.П.

{ Додаток 2 в редакції Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства N 541 (з1895-12) від 24.10.2012 }

Начальник Управління
водопровідно-каналізаційного
господарства

В.П.Рудий

Додаток 3
до Правил користування
системами централізованого
комунального водопостачання
та водовідведення
в населених пунктах України

**ЗАГАЛЬНИЙ КОЕФІЦІЄНТ
стоку дощових вод з територій населених пунктів
для площ стоку з різним видом поверхні**

Вид поверхні або площі стоку	Загальний коефіцієнт стоку, К
1. Населені пункти з чисельністю населення понад 250 тис. осіб, а також промислові підприємства і виробництва, розміщені на території усіх населених пунктів:	
покрівлі будинків і споруд, асфальтобетонні покриття	0,7

бруковані або щебеневі мостові	0,5	
-----	-----	-----
райони населеного пункту без дорожніх покриттів, сквери, бульвари	0,25	
-----	-----	-----
газони	0,1	
-----	-----	-----
райони багатоповерхової забудови	0,45	
-----	-----	-----
2. Населені пункти з чисельністю населення від 50 тис. осіб до 250 тис. осіб	0,45	
-----	-----	-----
3. Населені пункти з чисельністю населення до 50 тис. осіб	0,35	
-----	-----	-----

{ Правила доповнено Додатком 3 згідно з Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства N 131 (з0557-12) від 27.03.2012; із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства N 541 (з1895-12) від 24.10.2012 }

Публікації документа

- **Офіційний вісник України** від 27.10.2008 — 2008 р., № 79, стор. 174, стаття 2670, код акту 44667/2008